

Moment 3: Syntolkning

Referensdokument

Detta material ingår i Studiepaket Blindhet.

Innehåll

Moment 3: Syntolkning	1
Inledning	1
Verbal information	1
<hr/>	
Reflektionsfrågor	2
Referenser	3

Moment 3: Syntolkning

I det här momentet får du information om hur du verbaliserar undervisningen och gör den tillgänglig genom så kallad syntolkning.

Inledning

Elever med blindhet behöver få tillgång till visuell information i omgivningen. För att öka elevens delaktighet i undervisningen behöver du verbalisera undervisningen och tillgängliggöra den visuella informationen.

Verbal information

Verbal information är avgörande för att en elev med blindhet ska kunna identifiera personer, uppfatta och tolka aktiviteter och vara delaktig i undervisningen. Att verbalisera undervisningen betyder att den undervisande läraren tydliggör instruktioner, händelser och skeenden genom att klä dem i ord inför hela gruppen. En annan form av verbalisering är att beskriva visuell information enskilt för eleven med synnedsättning. För att tydliggöra den pedagogiska skillnaden mellan dessa två former av verbalisering använder vi begreppen riktad respektive öppen syntolkning.

Riktad syntolkning

Riktad syntolkning görs av någon annan än den eller de som deltar i aktiviteten. Den som syntolkar beskriver händelser, miljöer, personer, ansiktsuttryck och gester verbalt. I lärmiljön kan det handla om att syntolka en film, att förklara ett moment eller begrepp i undervisningen eller det som händer i det sociala samspelet. Syntolkningen bör inte krocka med annat som sägs i klassrummet eller med talsyntesen i datorn, eftersom det ofta är krävande för eleven att hantera dubbla auditiva fokus. Vid gemensamma genomgångar får den som syntolkar försöka hitta tillfällena att tolka utan att eleven förlorar sammanhanget (Holsanova, 2016, Backström Lindeberg, 2016).

Eleven kan få riktad syntolkning av någon som sitter bredvid och viskar. Om läraren till exempel låter irriterad kan den som syntolkar berätta att ett par elever håller på med mobilerna istället för att arbeta.

Öppen syntolkning

Öppen syntolkning innebär att någon sätter ord på det som sker inför hela gruppen. När eleven med blindhet får samma information samtidigt som övriga elever ökar delaktigheten. Öppen syntolkning innebär bland annat att man läser upp det som skrivs på tavlan, beskriver det som visas på en bild,

sätter ord på det man gör under en laboration och säger namnet på den som får ordet i klassrummet. Att syntolka öppet kan liknas vid att tänka högt. Det är värdefullt för den som inte ser att få veta om det är många eller ingen som räcker upp handen. Du som är lärare kan också säga till när du går och när du kommer tillbaka och sätta ord på när en aktivitet startar och när den verkar ta slut. Det finns exempel på att elever med blindhet föredrar lärarens öppna syntolkning eftersom det inte kräver dubbelt auditivt fokus (Backström Lindeberg, 2016).

Tillgång till presentationer och anteckningar på tavlan

Tänk på att syntolkning inte ersätter skriven text, till exempel det du presenterar inför klassen på tavlan. Du kan inte räkna med att eleven med blindhet hinner ta till sig eller anteckna det som visas på tavlan när du läser upp det, till skillnad från elever som ser. De kan titta på det som står på tavlan många gånger. Ta för vana att ge eleven med blindhet tillgång till den text som klasskamraterna får genom tryckt punktskrift eller via datorn.

Reflektionsfrågor

- Utgå från ljudfilen Exempel på öppen syntolkning, 7–GY. Hur upplevde du skillnaden mellan de båda exemplen – med och utan öppen syntolkning?
- Hur kan öppen syntolkning i undervisningssammanhang gynna hela din elevgrupp?

Referenser

- Holsanova, J. (2016). Kognitiva och kommunikativa aspekter av syntolkning. I: J. Holsanova, M. Andréén, C. Wadensjö, (Red.), *Syntolkning – forskning och praktik*. Lund University Cognitive Studies 166 och Myndigheten för tillgängliga medier, rapport nr. 4: 17–27.
- Backström Lindeberg, S. (2016). *Med ljudet som omvärld: Om ljudmiljö och delaktighet för elever med synnedsättning*. Specialpedagogiska skolmyndigheten.